

2022 1. Dönem Finansed Takas Saklama Operasyon İşlemleri Kitabı Güncellemeleri

Konu	Güncelleme/Ekleme																																															
2. Kaydileştirilen Sermaye Piyasası Araçlarına İlişkin Kayıtların Tutulmasının Usul ve Esasları Hakkında Tebliğ	Sermaye artırımı, temettü ödemesi, devralma/devrolma suretiyle birleşme, sermaye azaltımı, kısmi bölünme ve benzeri özsermaye hallerine başlama tarihleri, SPK'nın "Özel Durumlar Tebliği"nde belirtilen süre içinde şirketler tarafından KAP'ta yayımlanır.																																															
2.2.4. Sermaye azaltılması nedeniyle payların iptali (Ekleme)	KAP'ta yayımlanmış bildirimler ve konuya ilişkin diğer Borsa mevzuatı dikkate alınarak, bir sonraki iş günü sermaye artırımı, temettü ödemesi, devralma/devrolma suretiyle birleşme, sermaye azaltımı, kısmi bölünme ve benzeri özsermaye hallerine başlayacak şirketleri gösteren liste, her gün saat 16:30 itibarıyla kesinleştirilerek KAP'ta ilan edilir. Borsa İstanbul tarafından ilan edilen liste dikkate alınarak, hak kullanımına ilişkin işlemler gerçekleştirilir.																																															
2. Kaydileştirilen Sermaye Piyasası Araçlarına İlişkin Kayıtların Tutulmasının Usul ve Esasları Hakkında Tebliğ	Hak sahiplerinin bilgilendirilmesine yönelik olarak MKK yatırımcı uyarı sistemine kaydolma, SPK tarafından zorunlu tutulabilir ve yatırımcı uyarı sistemine kaydolunmaması durumunda MKK tarafından belirlenen ve SPK tarafından onaylanan işlemlerin gerçekleştirilmesi engellenebilir.																																															
2.2.7. Yatırımcı blokajı ve yatırımcı uyarı sistemi (Ekleme)	Rehin tesisi veya teminat amaçlı olarak pay senedi çıkış işlemlerinin engellenmemesi için Yatırımcı Bilgi Merkezi'ne (e-YATIRIMCI) kayıt olunması gerekmektedir.																																															
VIOP Takas İşlemleri Normal İşlem Gününe İlişkin İşlem Saatleri (Ekleme)	<table border="1"> <tbody> <tr> <td>Nema Dağıtım</td> <td>07:30</td> </tr> <tr> <td>Teminat Yatırma-Çekme Başlangıç Saati</td> <td>08:00</td> </tr> <tr> <td>Bir önceki iş günü eksi nakit nedeniyle dağıtılmayan karın dağıtım başlangıç saati</td> <td>08:15 (T+1)</td> </tr> <tr> <td>Eksi nakit kapama son saati</td> <td>11:00</td> </tr> <tr> <td>Marjin Kapama Son Saati (Temerrüt Başlangıç Saati)</td> <td>15:00</td> </tr> <tr> <td>TL Teminat Çekme Son Saati</td> <td>15:40</td> </tr> <tr> <td>Nemalandırma Son Saati</td> <td>15:40</td> </tr> <tr> <td>Nemalandırma Talimatı Verme Son Saati</td> <td>15:40</td> </tr> <tr> <td>DÖVİZ VİS ve OPS için Fiziki Teslimat Son Saati (Temerrüt Başlangıç Saati)</td> <td>16:00</td> </tr> <tr> <td>ELÜS Fiziki Teslimat Son Saati (Tem. Başlangıç Saati)</td> <td>17:00</td> </tr> <tr> <td>TL Dışı Teminat Çekme Son Saati</td> <td>19:00</td> </tr> <tr> <td>Teminat Yatırma Son Saati</td> <td>19:00</td> </tr> <tr> <td>MKK'da açılan hesapların BISTECH'e gönderilme son saati</td> <td>18:15</td> </tr> <tr> <td>Uzlaşma Fiyatı İlanı</td> <td>19:00</td> </tr> <tr> <td>Opsiyon Kullanım Talimatı Son Saati</td> <td>19:20</td> </tr> <tr> <td>Otomatik Opsiyon Kullanımını Reddetme Son Saati</td> <td>19:20</td> </tr> <tr> <td>BISTECH Hesap Açma/İlişkilendirme Son Saati</td> <td>19:20+</td> </tr> <tr> <td>Kesinleşmiş Kar/Zarar Hesaplama Saati (Günsonu döngüsü)</td> <td>19:20+</td> </tr> <tr> <td>Akşam döngüsü başlangıcı</td> <td>19:30</td> </tr> <tr> <td>Hesap Güncellemesi (Karların Eklenmesi/Zarar Tahsilatı) (Akşam döngüsü sonunda)</td> <td>19:30+</td> </tr> <tr> <td>Teminat Tamamlama Çağrısı (Akşam döngüsü sonunda)</td> <td>19:30+</td> </tr> <tr> <td>Çoklu Hesaplara Ait Pozisyonların Bildirilmesi</td> <td>21:00</td> </tr> <tr> <td>Takas Ekranındaki (TVİS) Gün Sonu İşlemleri</td> <td>21:30+</td> </tr> </tbody> </table>		Nema Dağıtım	07:30	Teminat Yatırma-Çekme Başlangıç Saati	08:00	Bir önceki iş günü eksi nakit nedeniyle dağıtılmayan karın dağıtım başlangıç saati	08:15 (T+1)	Eksi nakit kapama son saati	11:00	Marjin Kapama Son Saati (Temerrüt Başlangıç Saati)	15:00	TL Teminat Çekme Son Saati	15:40	Nemalandırma Son Saati	15:40	Nemalandırma Talimatı Verme Son Saati	15:40	DÖVİZ VİS ve OPS için Fiziki Teslimat Son Saati (Temerrüt Başlangıç Saati)	16:00	ELÜS Fiziki Teslimat Son Saati (Tem. Başlangıç Saati)	17:00	TL Dışı Teminat Çekme Son Saati	19:00	Teminat Yatırma Son Saati	19:00	MKK'da açılan hesapların BISTECH'e gönderilme son saati	18:15	Uzlaşma Fiyatı İlanı	19:00	Opsiyon Kullanım Talimatı Son Saati	19:20	Otomatik Opsiyon Kullanımını Reddetme Son Saati	19:20	BISTECH Hesap Açma/İlişkilendirme Son Saati	19:20+	Kesinleşmiş Kar/Zarar Hesaplama Saati (Günsonu döngüsü)	19:20+	Akşam döngüsü başlangıcı	19:30	Hesap Güncellemesi (Karların Eklenmesi/Zarar Tahsilatı) (Akşam döngüsü sonunda)	19:30+	Teminat Tamamlama Çağrısı (Akşam döngüsü sonunda)	19:30+	Çoklu Hesaplara Ait Pozisyonların Bildirilmesi	21:00	Takas Ekranındaki (TVİS) Gün Sonu İşlemleri	21:30+
Nema Dağıtım	07:30																																															
Teminat Yatırma-Çekme Başlangıç Saati	08:00																																															
Bir önceki iş günü eksi nakit nedeniyle dağıtılmayan karın dağıtım başlangıç saati	08:15 (T+1)																																															
Eksi nakit kapama son saati	11:00																																															
Marjin Kapama Son Saati (Temerrüt Başlangıç Saati)	15:00																																															
TL Teminat Çekme Son Saati	15:40																																															
Nemalandırma Son Saati	15:40																																															
Nemalandırma Talimatı Verme Son Saati	15:40																																															
DÖVİZ VİS ve OPS için Fiziki Teslimat Son Saati (Temerrüt Başlangıç Saati)	16:00																																															
ELÜS Fiziki Teslimat Son Saati (Tem. Başlangıç Saati)	17:00																																															
TL Dışı Teminat Çekme Son Saati	19:00																																															
Teminat Yatırma Son Saati	19:00																																															
MKK'da açılan hesapların BISTECH'e gönderilme son saati	18:15																																															
Uzlaşma Fiyatı İlanı	19:00																																															
Opsiyon Kullanım Talimatı Son Saati	19:20																																															
Otomatik Opsiyon Kullanımını Reddetme Son Saati	19:20																																															
BISTECH Hesap Açma/İlişkilendirme Son Saati	19:20+																																															
Kesinleşmiş Kar/Zarar Hesaplama Saati (Günsonu döngüsü)	19:20+																																															
Akşam döngüsü başlangıcı	19:30																																															
Hesap Güncellemesi (Karların Eklenmesi/Zarar Tahsilatı) (Akşam döngüsü sonunda)	19:30+																																															
Teminat Tamamlama Çağrısı (Akşam döngüsü sonunda)	19:30+																																															
Çoklu Hesaplara Ait Pozisyonların Bildirilmesi	21:00																																															
Takas Ekranındaki (TVİS) Gün Sonu İşlemleri	21:30+																																															

<p>9.1.4. Vade Sonu Uzlaştırma ve Fiziki Teslimat (Ekleme)</p>	<p>Döviz fiziki teslimat yükümlülükleri dolayısıyla net döviz borcu olan Üye ilgili borcunu Takasbank'ın muhabir bankaları nezdindeki hesaplar aracılığıyla kapatır, net döviz alacakları ise Üyelerin Takasbank nezdindeki serbest döviz hesaplarına aktarılır. Borçlu Üye, valör tarihinde borçlu olduğu tutarı Takasbank'ın muhabir hesabına göndermekle yükümlüdür. Döviz borcunu ödeyen Üyenin Türk Lirası alacağı Takasbank nezdindeki serbest hesabına aktarılır. Türk Lirası borcu olan Üye ilgili borcunu Takasbank nezdindeki serbest hesabı aracılığı ile kapatır.</p> <p>Kısmen yerine getirilen döviz fiziki teslimat yükümlülükler karşılığında takası sonuçlandırılan kayıtlara ait serbestleşen Türk Lirası alacakları da kısmi olarak ödenebilir. Takas alacak dağıtımları, dağıtım sırasındaki takas havuz bakiyeleri durumu ve üyelerin kalan yükümlülükleri dikkate alınarak yapılır.</p> <p>Dövizde dayalı ve fiziki teslimata konu vadeli işlem ve opsiyon sözleşmelerinde yarım iş günlerinde ve teslimata konu dövizin tatil olduğu günlerde takas gerçekleştirilmez.</p>																				
<p>9.2. Risk Yönetimi ve Teminatlandırma Esasları (Ekleme)</p>	<p>Akşam seansında değişim teminatı gün içi sürecinde olduğu gibi son işlem fiyatı dikkate alınarak hesaplanır. Akşam seansında yapılan ilk işlemde hesaplanan değişim teminatında gün içi seansı son işlem fiyatı kullanılır.</p> <p>Gün başında, PTRM'e gönderilecek kullanılabilir teminat değeri bir önceki iş gününe ilişkin uzlaşma fiyatları kullanılarak hesaplanır.</p> <p>Fiziki teslimata konu döviz sözleşmelerinin teminat gereksinimleri sözleşmelerin vadesi dolana kadar tekil hesaplar altında, fiziki teslimat döneminde ise ilgili üye altında oluşturulacak portföy ve çoklu hesaplarda izlenir. Fiziki teslimat döneminde söz konusu pozisyonlar için risk ve teminat yönetimi bu hesaplar altında yapılır.</p>																				
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Teminat Çeşidi</th> <th>Değerleme Katsayısı</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Nakit Türk Lirası</td> <td>%100</td> </tr> <tr> <td>Konvertibl Döviz(USD)</td> <td>%91</td> </tr> <tr> <td>Konvertibl Döviz(EUR)</td> <td>%92</td> </tr> <tr> <td>Konvertibl Döviz(GBP)</td> <td>%92</td> </tr> <tr> <td>Devlet İç Borçlanma Senedi</td> <td>0-1 Yıl %96 1-5 Yıl %91 5 ve üzeri %91</td> </tr> <tr> <td>T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından ihraç edilen Euro tahvil (Eurobond-USD)</td> <td>5 Yıla kadar %92 5-10 Yıl %93 10-30 Yıl %90 30 ve üzeri %88</td> </tr> <tr> <td>T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından ihraç edilen Euro tahvil (Eurobond-EUR)</td> <td>5 Yıla kadar %92 5-10 Yıl %87 10-30 Yıl %80 30 ve üzeri %80</td> </tr> <tr> <td>T.C. Hazinesi Varlık Kiralama A.Ş. Tarafından ihraç Edilen Kira Sertifikaları</td> <td>0-1 Yıl %94 1-5 Yıl %89 5 Yıl ve üzeri %89</td> </tr> <tr> <td>BIST 100 endeksinde bulunan pay senetleri</td> <td>BIST 30 %84</td> </tr> </tbody> </table>	Teminat Çeşidi	Değerleme Katsayısı	Nakit Türk Lirası	%100	Konvertibl Döviz(USD)	%91	Konvertibl Döviz(EUR)	%92	Konvertibl Döviz(GBP)	%92	Devlet İç Borçlanma Senedi	0-1 Yıl %96 1-5 Yıl %91 5 ve üzeri %91	T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından ihraç edilen Euro tahvil (Eurobond-USD)	5 Yıla kadar %92 5-10 Yıl %93 10-30 Yıl %90 30 ve üzeri %88	T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından ihraç edilen Euro tahvil (Eurobond-EUR)	5 Yıla kadar %92 5-10 Yıl %87 10-30 Yıl %80 30 ve üzeri %80	T.C. Hazinesi Varlık Kiralama A.Ş. Tarafından ihraç Edilen Kira Sertifikaları	0-1 Yıl %94 1-5 Yıl %89 5 Yıl ve üzeri %89	BIST 100 endeksinde bulunan pay senetleri	BIST 30 %84
Teminat Çeşidi	Değerleme Katsayısı																				
Nakit Türk Lirası	%100																				
Konvertibl Döviz(USD)	%91																				
Konvertibl Döviz(EUR)	%92																				
Konvertibl Döviz(GBP)	%92																				
Devlet İç Borçlanma Senedi	0-1 Yıl %96 1-5 Yıl %91 5 ve üzeri %91																				
T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından ihraç edilen Euro tahvil (Eurobond-USD)	5 Yıla kadar %92 5-10 Yıl %93 10-30 Yıl %90 30 ve üzeri %88																				
T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından ihraç edilen Euro tahvil (Eurobond-EUR)	5 Yıla kadar %92 5-10 Yıl %87 10-30 Yıl %80 30 ve üzeri %80																				
T.C. Hazinesi Varlık Kiralama A.Ş. Tarafından ihraç Edilen Kira Sertifikaları	0-1 Yıl %94 1-5 Yıl %89 5 Yıl ve üzeri %89																				
BIST 100 endeksinde bulunan pay senetleri	BIST 30 %84																				

		BIST 100 %82	
	Hisse Senedi Şemsiye Fonu Payları	%89	
	Borçlanma Araçları Şemsiye Fonu Payları	%84	
	Borsalarda İşlem Gören Standartta Altın	%88	
	İpotek teminatlı menkul kıymetler, ipoteye dayalı menkul kıymetler, varlık teminatlı menkul kıymetler ve varlığa dayalı menkul kıymetler	0-1 Yıl %94 1-5 Yıl %89 5 Yıl ve üzeri %89	
	Borsa İstanbul A.Ş. payları	%100	
9.4.1.6.2. Gün Sonu Teminat Tamamlama Çağrısı (Ekleme)	<p>Üyeler teminat tamamlama çağrısı yükümlülüklerini, <u>bir sonraki işlem günü en geç saat 15:00'a kadar</u> yerine getirmek zorundadırlar. Fiziki teslimatlı döviz yükümlülüklerinin takip edildiği hesapların teminat tamamlama son saati ise 11:00'dır. Gün sonu teminat tamamlama çağrısı hesaplanırken akşam seansında gerçekleşen işlemler dikkate alınmaz. Bu işlemler bir sonraki iş gününe ait gün sonu döngüsüne dahil edilir. Teminat tamamlama çağrısı toplam teminat eksiği ve TL eksiği için yapılabilir. Her hâlükârda teminat tamamlama çağrısına konu tutar TL olarak yatırılır.</p> <p>**</p> <p>**</p> <p>(iii) Akşam seansında gerçekleştirilen başlangıç teminatını azaltıcı işlemler ile T gününe ait teminat tamamlama çağrısı yükümlülükleri yerine getirilebilir. Akşam Döngüsü sürecinin tamamlanmasına kadar gerçekleştirilen işlemler sonucunda hesaplanacak başlangıç teminatı için bir önceki günün risk dizinleri, Akşam Döngüsü sürecinin tamamlanmasının ardından gerçekleştirilen işlemler sonucunda hesaplanacak başlangıç teminatı için ilgili günün risk dizinleri kullanılır.</p>		
9.6. Temerrüt Süreci (Ekleme)	<p>✓ Paya dayalı fiziki teslimata konu sözleşmelere ilişkin takas yükümlülüğü Borsa Pay Piyasası düzenlemeleri çerçevesinde, ELÜS'e dayalı fiziki teslimata konu sözleşmelerde ise vade sonunu takip eden beşinci işlem günü saat 17:00'a (yarım iş günlerinde 14:00) kadar yerine getirilmemesi, dövize dayalı ve fiziki teslimata konu vadeli işlem ve opsiyon sözleşmelerinde ise vade sonunu takip eden ertesi ilk işlem günü 16:00'a kadar yerine getirilmemesi;</p>		
9.6.1. Fiziki Teslimatta Temerrüt (Ekleme)	<p><u>Dövize dayalı ve fiziki teslimata konu vadeli işlem ve opsiyon sözleşmelerinde;</u></p> <p>a) Döviz temerrüdü durumunda üyeye temerrüde konu yükümlülüğünü yerine getirmesi için temerrüdü takip eden iş günü saat 11:00'a kadar süre verilebilir. Döviz borcu kısmen veya tamamen kapatıldığı takdirde aynı gün içerisinde takas alacaklısına ödeme yapılması esastır. Verilen süre sonunda kapatılmayan temerrüde konu döviz Takasbank tarafından piyasalardan en iyi gayret gösterilerek aynı gün içinde temin edilmeye çalışılır.</p> <p>b) Takasbank tarafından teslimi gereken döviz tutarının temerrüdü takip eden 1 iş günü içerisinde Piyasa'dan temin edilememesi durumunda, alacaklıya teslim edilemeyen döviz tutarının TL karşılığı temerrüdü takip eden ikinci iş günü ödenir. Ödenecek bedelin hesaplanmasında, temerrüde konu döviz cinsinin ödeme gününden bir önceki işlem gününde ilan edilmiş TCMB satış kuru esas alınır.</p> <p>c) Nakit temerrüdü durumunda üyeye temerrüde konu yükümlülüğünü yerine getirmesi için temerrüdü takip eden iş günü saat 11:00'a kadar süre verilebilir. Nakit borcu kısmen veya tamamen kapatıldığı takdirde aynı gün içerisinde takas alacaklısına ödeme yapılması esastır. Verilen sürenin sonuna kadar temerrüt hali sona ermez ise temerrüt tarihini takip eden iş günü sonuna kadar Takasbank blokede bulunan dövizin satışını piyasada gerçekleştirerek temerrüde konu tutarı ilgili üyeye öder.</p>		

9.6.3. Temerrüt Cezası

(Ekleme)

Döviz dayalı ve fiziki teslimata konu vadeli işlem ve opsiyon sözleşmelerinden dolayı temerrüde düşen Üyeye yerine getirilmeyen yükümlülük tutarının; BİAŞ Repo Ters Repo Pazarı, TCMB Bankalararası Para Piyasası'nda veya Takasbank Para Piyasası'nda oluşan bir gecelik ağırlıklı ortalama faiz oranlarından en yüksek olanının, döviz cinsinden yükümlülüklerde USD için FED Fonlama Faiz Oranı (FED Funds rate), EUR için Avrupa Merkez Bankası Marjinal Borç Verme Faiz Oranı (ECB Marginal Lending Facility) esas alınır aşağıdaki tabloda yer alan katsayılar esas alınarak hesaplanacak tutarı kadar temerrüt faizi uygulanır.

Yükümlülük Türü	Saat Aralığı	Katsayı
Nakit/Kıyet (TL-USD-EUR)	16:00'dan sonra aynı gün valörüyle (16:00 dahil)	1
	Valör tarihinden sonra	3

Döviz dayalı ve fiziki teslimata konu vadeli işlem ve opsiyon sözleşmelerinden dolayı temerrütlerde temerrüt faizi aşağıdaki formül ile hesaplanır.

$$\text{Temerrüt Faizi} = \text{Matrah} * \text{Faiz Oranı} * \text{Gün} * \text{Katsayı} / 360$$

Matrah TL için: Gecikmeli Kapatılan Tutar

YP için: Gecikmeli Kapatılan Tutar * Kur

Kur: Takas tarihindeki TCMB Döviz Alış/Satış Kuru Ortalaması

Temerrüde düşen Üyeye, temerrüdün kapatılması için süre verilmesi durumunda, temerrüt cezasının hesaplanmasında temerrüde düşme anı dikkate alınır. Üyenin temerrüde düşmesi durumunda, teminat tamamlama yükümlülüğünün veya fiziki teslimat yükümlülüğünün temerrütlü olarak yerine getirildiği iş günü Takasbank, hesaplanan temerrüt cezasını Üyeye elektronik ortamda bildirir.

Temerrüt cezası, yabancı para cinsi yükümlülüklerde de Türk Lirası üzerinden hesaplanır. İlgili yabancı para biriminin Türk Lirası'na çevrilmesinde TCMB tarafından ilan edilen döviz alış kurları kullanılır. Hesaplanan temerrüt cezası 50 TL'nin altında ise 50 TL minimum temerrüt cezası olarak tahsil edilir.

VİOP, BAP, Pay Piyasası, ÖPP ve Swap Piyasası'nda teminata kabul edilen varlıkların değerlendirilmesinde kullanılan katsayılar

Teminat Çeşidi	Teminat Değerleme Katsayısı
Nakit Türk Lirası	%100
Konvertibl Döviz (USD)	%91
Konvertibl Döviz (EUR)	%92
Konvertibl Döviz (GBP)	%92
Devlet İç Borçlanma Senedi	0-1 Yıl %96
	1-5 Yıl %91
	5 ve üzeri %91
T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından ihraç edilen Euro tahvil (Eurobond - USD)	5 Yıla kadar %92
	5-10 Yıl %93
	10-30 Yıl %90
	30 ve üzeri %88
T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından ihraç edilen Euro tahvil (Eurobond - EUR)	5 Yıla kadar %92
	5-10 Yıl %87
	10-30 Yıl %80
	30 ve üzeri %80

	T.C. Hazinesi Varlık Kiralama A.Ş. tarafından ihraç edilen kira sertifikaları	0-1 Yıl %94 1-5 Yıl %89 5 Yıl ve üzeri %89
	BIST 100 endeksinde bulunan pay senetleri	BIST 30 %84 BIST 100 %82
	Hisse Senedi Şemsiye Fonu Payları	%89
	Borçlanma Araçları Şemsiye Fonu Payları	%84
	Borsada İşlem Gören Standartta Altın	%88
	İpotek teminatlı menkul kıymetler, ipotēe dayalı menkul kıymetler, varlık teminatlı menkul kıymetler ve varlığa dayalı menkul kıymetler	0-1 Yıl %94 1-5 Yıl %89 5 Yıl ve üzeri %89
	Borsa İstanbul A.Ş. payları	%100
	ABD tarafından ihraç edilen iç borçlanma senetleri	5 Yıla kadar %91 5-10 Yıl %91 10-30 Yıl %89 30 ve üzeri %88
	Almanya tarafından ihraç edilen iç borçlanma senetleri	5 Yıla kadar %91 5-10 Yıl %91 10-30 Yıl %90 30 ve üzeri %89